

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2012-06-26
Reg.nr 641-5447-11

Yttrande över Ersta Sköndal högskolas ansökan om tillstånd att utfärda kandidatexamen i teologi

Högskoleverket föreslår att regeringen ger Ersta Sköndal högskola tillstånd att utfärda kandidatexamen i teologi.

Ansökan och ärendets hantering

Ersta Sköndal högskola inkom den 11 oktober 2011 med en ansökan om tillstånd att utfärda kandidatexamen i teologi till regeringen. Högskoleverket anmodades därefter att avge ett yttrande över ansökan. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett tre sakkunniga: docent Susanne Olsson, Södertörns högskola (ordförande), professor emeritus David Hellholm, Universitetet i Oslo och professor emeritus Anders Jeffner, Uppsala universitet.

De sakkunnigas bedömning baseras på Ersta Sköndal högskolas ansökan, på av Högskoleverket begärda kompletteringar samt på intervjuer som genomfördes i Högskoleverkets lokaler den 10 maj 2012. Vid detta tillfälle fördes gruppvisa samtal med lärosätets ledning, programansvariga och lärare.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter vid examenstillståndsprovningar som Högskoleverket har utarbetat.

De sakkunnigas yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt, dels en samlad bedömning.

De sakkunnigas samlade bedömning är att lärosätet har en tillfredsställande lärarkompetens och lärarkapacitet och att även övriga bedömningsaspekter är tillfredsställande. Högskoleverket instämmer i denna bedömning. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Högskoleverkets ställningstagande

Högskoleverket föreslår att regeringen ger Ersta Sköndal högskolas tillstånd att utfärda kandidatexamen i teologi.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av avdelningschefen Maria Sundkvist.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Ersta Sköndal högskola
De sakkunniga

Bedömargruppens yttrande

Bedömargruppen har bestått av David Hellholm, professor emeritus i nya testamentet och dess omvärld, Universitetet i Oslo; Anders Jeffner, professor emeritus i tros- och livsåskådningsvetenskap, Uppsala universitet och Susanne Olsson, docent i religionsvetenskap, Södertörns högskola.

Vår bedömning baseras på den skriftliga ansökan med kompletteringar samt intervjuer med lärosätets ledning, institutionens ledning samt lärare och forskare i Högskoleverkets lokaler den 10 maj 2012.

Vår prövning har utgått från högskolelagen och högskoleförordningen samt de kvalitetsaspekter som ingår i Högskoleverkets kvalitetssäkringssystem för perioden 2007–2012.

Bakgrund

Ersta Sköndal högskola har sedan länge gett utbildning på grundnivå i teologi och har tillstånd att utfärda högskoleexamen om 120 högskolepoäng i teologi. I nuläget antas cirka 30 studenter till baskursen.

Den nu föreliggande ansökan rör tillstånd för kandidatexamen i teologi. Högskolan bifogar kursplaner och litteraturlistor för samtliga kurser som är tänkta att ingå i utbildningen och däri finns fem ämnesområden där studenterna ska ges möjlighet att fördjupa sig. De fem delämnena är bibelvetenskap, kyrkovetenskap, systematisk teologi, religionsbeteendevetenskap och religionshistoria. Ersta Sköndal högskola har en vårdande och social inriktning som även präglar teologistudierna, som delvis har getts en samhällsorienterad profilering.

Ny delägare sedan oktober 2010 är Bräcke diakoni i Göteborg, vid sidan av Ersta diakoni och Stiftelsen Stora Sköndal. Sedan 1994 har Svenska kyrkan gett högskolan i uppdrag att bedriva karitativ profilutbildning. Våren 2008 fördes utbildningarna i teologi, diakoni och kyrkomusik samman till institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi.

Vår bedömning

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurser

I högskolans komplettering april 2012 presenteras nio lärare inom området för teologi. Endast fyra av dessa är tillsvidareanställda. Övriga har tidsbegränsade anställningar eller arbetar som timanställda. Enligt ansökan ska kurser ges inom teologi vilket motsvarar 465 högskolepoäng. Kurserna avses dock att ges periodiserat och vi bedömer att antalet lärare står i paritet till den undervisning som ska ges per termin. Vid intervjuerna framgick att en strategisk plan och långsiktighet finns för huvudområdet teologi.

Lärarna är disputerade i samtliga fall utom ett, men den läraren planerar att disputerar inom ett år. En professor har förordnande och han har främst forskning men deltar i undervisningen. En lärare avser att söka docentur inom ett år och övriga lärare planerar att meritera sig för detta inom några år.

Vidare är lärarna relativt jämnt fördelade mellan män och kvinnor.

Totalt redovisas 2,25 heltidsekvivalenter för kompetensutveckling och forskning.

Vår bedömning är att lärarkapaciteten och lärarkompetensen är tillfredsställande.

Utbildnings- och forskningsmiljö

Möjligheter att ha forskning i tjänst föreligger. I tjänsterna ingår endast 10 procent nedsättning men möjlighet att söka 15 procent extra forskningstid finns inom institutionen och av intervjuerna att döma ansågs de vara lätta att få. Vidare finns även möjlighet att söka forskningsmedel inom högskolan i stort. Möjligheterna till forskningstid på högskolan framstår som goda vilket torde säkra att lärarna kan meritera sig och göra undervisningen forskningsanknuten. Genom Bräcke diakoni finns även forskningsmedel avsatta för teologisk forskning.

Högskolan har startat en docentskola där lärare ges möjlighet att delta och meritera sig inför en docenturansökan. Möjligheter till ämnesövergripande forskningsprojekt inom högskolan föreligger också vilket ytterligare stärker den forskande miljön. Forskningsseminarier inom huvudområdena och gemensamma seminarier finns.

En medvetenhet om att göra undervisningen forskningsanknuten är tydlig i ansökan och kom även fram under intervjuerna. Studenterna ges också möjligheter att regelbundet delta i så kallade öppna föreläsningar som presenterar aktuell forskning på högskolan, dessa föreläsningar är obligatoriska i vissa kurser.

Vidare har högskolan samverkan med andra lärosäten i Sverige och internationellt. Bland annat teologiska institutionen vid Uppsala universitet, där majoriteten av studenterna sedan tar ut examen på avancerad nivå. Högskolan har också avtal med till exempel Urban Mission i Rotterdam, Escola Theologia Superior i Brasilien, DACE i London, Gustavus Adolphus College i Minnesota och Makumira University College i Tanzania. I flera nätverk genom Nordplus samarbetar man med andra nordiska länder, och i ett samarbete med Diakonhjemmets Høgskole i Oslo där planeras lärarutbyten och studenterna ska även kunna ta ut en masterexamen där.

Vår bedömning är att utbildnings- och forskningsmiljön är tillfredsställande.

Infrastruktur

Högskolan har ett väl utvecklat bibliotek på Ersta högskolebibliotek, som kommer att förstärkas ytterligare när Erstas och Sköndals campus inom några år placeras tillsammans i Ersta. Högskolan har fått medel från Riksbankens jubileumsfond för att från 2007 bygga upp ett biblioteks- och informationscentrum för civilsamhällsforskning. Nationella och internationella databaser och sökmotorer finns liksom en gemensam sökbar katalog för båda campus. Medel finns för att utvidga biblioteket och lärarna är aktivt engagerade i att beställa in böcker inom sina ämnesområden vilket är en uppgift lagd på lärarkollegiet.

Vår bedömning är att infrastrukturen är tillfredsställande.

Utbildningens utformning

Styrdokument

Utbildningsplanen för den tänkta utbildningen är på ett övergripande plan tydlig och informativ. Tillsammans med kursplanerna är utbildningens mål, huvudsakliga uppläggning och innehåll väl beskrivna och framstår som genomtänkta vad gäller utbildningens struktur, specifikt kursinnehåll samt progression. Behörighetskraven till respektive kurs framgår tydligt.

Vidare är kurslitteraturen uppdaterad och passar väl in på kursbeskrivningen och kursmålen och det är en tydlig progression och fördjupning mellan olika nivåer inom samtliga ämnesområden. Den föreslagna utbildningen ser därmed ut att innehålla både bredd och fördjupning på ett tillfredsställande sätt. Vidare ingår till exempel genusaspekter som en naturlig del i de olika kurserna och flertalet kursplaner färgas av ett interseksjonalistiskt medvetande.

Vår bedömning är att styrdokumentet för utbildningen är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Den föreslagna utbildningen ska ges på kvällstid och halvfart, vilket är vanligt på högskolan och något som lärarna vid intervjuerna sade sig uppskatta. Det är även möjligt för studenterna att kombinera kurser och läsa på heltid.

Undervisningen består av föreläsningar och seminarier liksom litteraturstudier och problemorienterade arbeten. Obligatorisk närvaro är vanlig på kurserna och stor frånvaro måste kompletteras, alltför stor frånvaro innebär att betyg inte ges på kursen.

Kurslitteraturen är relevant och anpassad innehållet i respektive delkurs. Den är vidare uppdaterad och tyder på att utbildningen innehåller progression och fördjupning. Vidare gav intervjuerna intrycket att lärarna använder sig av dagsaktuella artiklar som är relevanta för kurserna i de kursplaner där litteraturen anger att artiklar kan tillkomma.

Examinationsformerna framgår tydligt i insända dokument och ser varierande ut. Skriftliga examinationer och hemuppgifter, liksom muntliga redovisningar utgör merparten av examinationerna. Betygsskalan är väl godkänd, godkänd och underkänd.

Vår bedömning är att undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Utbildnings- och kursplanerna beskriver mål, examination och vad studenterna förväntas åstadkomma på ett tydligt sätt. Betygskriterier finns framtagna och det insända underlaget och intervjuerna tyder på att lärosätet kan ge studenterna tillräckligt goda förutsättningar för att uppnå examensmålen.

Vår bedömning är att säkringen av examensmål är tillfredsställande.

Säkring av utbildningens kvalitet

Det finns tillfredsställande säkringssystem. Kursvärderingar utförs och studentrepresentation är säkrad både centralt och på ämnesnivå.

En kvalitetspolicy är utvecklad och arbetet bedrivs kontinuerligt för att förbättra kvaliteten på undervisningen och en tydlig organisering föreligger. Centralt finns ett kvalitetsråd och på institutions- och enhetsnivå finns egna dokument för kvalitetsarbete.

En jämställdhets- och likabehandlingsplan medskickas som visar att organisationen på högskolan är ordnad och att kontaktombud finns inom institutioner och enheter, där teologi också har ett kontaktombud.

Vår bedömning är att säkringen av utbildningens kvalitet är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning

Lärosätet har visat att det har tillfredsställande kompetens och kapacitet i lärarkåren för huvudområdet teologi. Även övriga bedömningsaspekter är på alla punkter tillfredsställande och vår bedömning är att högskolan håller en hög nivå inom samtliga bedömningspunkter.

Vi anser att högskolan har goda förutsättningar för att ge en utbildning som leder fram till en kandidatexamen i teologi.

Vår enhälliga rekommendation är att tillstyrka ansökan.

Den 11 juni 2012

Docent Susanne Olsson

Professor emeritus David Hellholm

Professor emeritus Anders Jeffner